

KURJER ZAGŁĘBIA

Uziennik społeczny, polityczny i literacki. Wychodzi codziennie z wyłączeniem dni poświęconych.

PRZEDPŁATA. W Sosnowcu bez odnośzenia do domu kwartalnie Mk. 3.50, miesięcznie 1.25 z odnośzeniem do domu oraz w kantorach i księgarniach kwartalnie 4.50, miesięcznie 1.50. Poczta w okupacji Niemieckiej kwartalnie 4.50 miesięcznie 1.50: Poczta w okupacji Austriackiej kwartalnie kor. 7.50 miesięcznie 2.50.

OGŁOSZENIA. Za jeden wiersz petitu lub jego miejsce przed tekstem Mk. 1.50, po tekście III str. 60 fen. Nadesłane w tekście Mk. 1.75. Zwyczajne ogłoszenia za wiersz petituowy na IV stronie 35 fen. drobne ogłoszenia za wyraz 8 fenigów.

Adres Redakcji i Administracji: SOSNOWIEC, ul. Dęblińska Nr. 7.

Adres dla depesz: „KURJER” — SOSNOWIEC.

Redakcja i Administracja otwarta od 8-ej rano bez przerwy do 7-ej godz. wiecz. W niedziele i święta od 9-ej do 11-ej rano.

PRENUMERATE i OGŁOSZENIA przyjmują nadto wszystkie kantory ogłoszeń, księgarnie i agentury w kraju i zagranicą.

Prosimy o uregulowanie zaległej przedpłaty.

Sosnowiec, dnia 4 lipca.

Czy międzynarodowe wolnomularstwo v. t. zw. masoneria, ma w Polsce swoją organizację lożową? — jest to przedmiot zbyt obszerny, niedający się omówić w luźnym artykule dziennikarskim. Według naszej świadomości, opartej na faktach niezbitych, masoneria nie przestawała nigdy działać w naszym społeczeństwie i z różnym powodzeniem prowadziła swą kreację robotę. Oczywiście tajnie i podziemnie, zamaskowana celowo w różnych grupach i zrzeszeniach, nietylko politycznych, ile kulturalnych.

Obecnie czyni się śmiała próba utworzenia jawnej organizacji lożowej. Próby tej podjął się jeden z popularnych tygodników obrazkowych warszawskich, z okazji jakiegoś dwuchsetletniego jubileuszu wolnomularstwa.

Mniejsza o synpatyczny, prawie entuzjastyczny pogląd autora na tę wszechświatową sektę, którą ocenia jako najidealniejszą w dążeniach swych i zasadach, organizację wszechludzką. Nad temi bredniami, łatwo przejść do porządku dziennego. Nie można przecie zbyć milczeniem takiego szczegółu jak wmawianie w mało-krytycznego polskiego czytelnika, że należenie do loży masonskiej, stanowi nietylko wielki zaszczyt, ale i prawdziwe szczęście.

To już niebezpieczna ignorancja lub naiwność ale t. zw. „próbny balon” propagandy wolnomularskiej w Ojczyznę naszej. Ponieważ owo czasopismo, opowiadające się za ideałami masonskimi, jest dość w tutejszym środowisku rozpowszechnione, musimy choć kilku treściwymi argumentami dać właściwą odprawę bezczelnemu bałamuctwu agitacyjnemu.

Dzisiaj już w świetle wiedzy krytycznej i dostatecznie stwierdzonych faktów, żaden umysł inteligentny nie może traktować wolnomularstwa, niby niewinnej organizacji humanitarnej, jak to czynili przed stu laty nasi pobożni przodkowie. Wszak wielu z nich będąc gorliwymi katolikami, równocześnie uczestniczyło w lożach masonskich, nie zdając sobie

sprawy nawet do końca życia, jak potwornie wyglądało to ich naiwne, a tak wówczas modne wolnomularstwo.

Obecnie rzecz się ma całkiem inaczej. Ktoby nawet chciał bagatelizować jasną i wyraźną naukę Kościoła o istocie i celach bezbożnej sekty wszechświatowej, temu chyba powinna wystarczyć ujawniona w dokonanych czynach działalność masonerii, tego wielkiego polipa, ogarniającego swymi mackami niemal całą ziemię.

*

Czy wolnomularstwo bierze swój początek w epoce budowy świątyni Salomona, czy też jest organizacją sekciarską wyłonioną z faryzejskiego Sanhedrynu jerozolimskiego, lub dopiero w wiekach średnich ze zwyrodniałego Zakonu rycerskiego Templarjuszków? — to już przedmiot dociekań historycznych. Natomiast stanowi niezbitą pewność, że owa straszna sekta, maskująca się zawsze różnemi humanitarnymi hasłami i symboliką najdziwniejszych obrzędów, postawiła sobie za główny i przewodni cel, walkę zaciętą i bezwzględną z Chrystjanizmem a zwłaszcza z Kościołem rzymsko-katolickim. Do powstania bowiem wielu sekt religijnych, odszczepieństw i herezji, w kolejnych minionych wiekach, wolnomularstwo zawsze skutecznie dłoń swą przykładowało.

Jawne, a częściej jeszcze skryte działanie wolnomularstwa w rozmaitych fazach przewrotów politycznych, w tych i owych krajach i państwach, zawsze było skierowane przeciw organizacji Kościoła i zasadzie katolickiej. Najjaskrawsze i namacalne dowody tego ideowego działania antykatolickiego masonerii, widzimy we Francji, podczas 40-letnich ostatnich dziejów tej republiki, wszechstronnie ogarniętej przez loże wolnomularskie. Tylko uparta naiwność nie dostrzega, że potworne odchrześcijanie Francji, to owoc propagandy masonów. Wszak po Mac-Mahonie każdy prezydent republiki francuskiej, jak wszyscy prezesi gabinetów i ministrowie, musieli być najgorliwszymi członkami loży spełniającymi ściśle jej rozkazy.

A owi dwaj wielcy mistrze masonerii wszechświatowej: Andrzej Lemmi i żyd Nathan, czyż nie dlatego rezydowali stale w Rzymie, aby się przeciwstawić i urągać powadze Papieża w licznych objawach, które ostatecznie zdemaskowały potworną sektę?

Tak, to olbrzymi polip, którego macki sięgają wszędzie, gdzie tylko da się przeniknąć, aby osłabić Wiarę Chrystusową, aby rekonstruować stary poganizm, lub talmudyczny mozaim, a przede wszystkim rozkrzewiać na ziemi władztwo „księcia tego świata”. Bo i to nie jest jakąś wymyśloną sensacją, ale prawdą już udowodnioną, że wśród znacznego odłamu wolnomularstwa, uprawia się kult szatana, a włoski mason Carducci ułożył publiczny hymn wielbiący Lucypera.

Jeżeli więc polskie pismo, prawiąc anegdotyczne dziwy o masonerii, przemilcza o tem wszystkim i sugeruje swoim czytelnikom należenie do organizacji wolnomularskich jako chwalebny i wielce kulturalny czyn, to już chyba nie jest ignorancja naiwność, ale wprost bezczelność, będąca wysokim szkodnictwem narodowym, zwłaszcza w momencie wielkiego chaosu pojęć i orientacji co do przyszłego ustroju niepodległej Ojczyzny.

Werytus.

Luteranie — Niemcy w Polsce.

„Deutsche Warschauer Zeitung”, pismo „Wychodząca w Łodzi „Deutsche Post”, podaje w numerze z dnia 24 czerwca. następujące życzenia, jakie przedstawiono z kół niemieckich w memoriale, złożonym konsystorzowi ewangelicko-augsburskiemu:

1) charakter niemiecki jest historycznie cechą istotną ewangelicko-augsburskiego kościoła naszego kraju. Żądamy zatem, aby w nowym ustroju kościoła ten charakter był lepiej zabezpieczony, aniżeli w ustroju dotychczasowym. Stale narzucona walka przeciwko odniemczającym siłom w kościele, musiała nam goręczą zaprawić to radosne uczucie, jakie daje kościół.

2) mniemamy, że ten niemiecki charakter naszego kościoła da się zabezpieczyć jedynie przez pokojowe przeprowadzenie rozdziału między luteranami narodowości niemieckiej a polskiej (lub „litewskiej”). Życzymy sobie

urządzenia dwóch oddzielnych, w zakresie: probostwa, instytucji kościelnych i zarządu organizacji kościelnych: niemiecko-luterańskiej i polsko-luterańskiej. Ustawowa łączność obu organizacji nie może wykraczać poza ramy wspólnego wydziału do reprezentowania wspólnych w przeciwstawieniu do katolicyzmu interesów dwóch pomienionych organizacji kościelnych.

3) aby zabezpieczyć w stosunkach wewnętrznych niemiecki charakter niemiecko-luterańskiej organizacji kościelnej, musi nowy ustrój kościoła, urzeczywistnić żądania następujące:

a) w sprawach wyznaniowych i w zarządzie ustawowo dopuszczalny ma być jedynie język niemiecki;

b) teologiczne studja pastorów mają się odbywać na przyszłość na uniwersytecie z niemieckim językiem wykładowym;

c) kościół niemiecko-luterański wstępuje w ustawowo określoną łączność z jednym z luterańskich kościołów krajowych w Niemczech, celem wymiany sił do urzędów proboszczów i duszpasterstw;

d) również innym pastorom zagranicznym i duszpasterzom, których językiem ojczystym jest niemiecki, należy umożliwić odprawianie nabożeństw w naszym kościele;

e) ustrój kościoła niemiecko-luterańskiego musi być obejmującym także i rządy kościelne ustrojem synodalnym, który żywiołom świeckim zapewnia należne im, według zasad ewangelickich, wpływy w kościele. Miejscem zebrań synodu i siedzibą wydziału synodalnego (konsystorza) może być tylko Łódź;

f) samorząd gmin (zborów) należy rozszerzyć; prawo gmin co do wolnego wyboru proboszczów nie może być uszczuplone.

4) wobec państwa polskiego musi posiadać kościół niemiecko-luterański pełną autonomję.

Ziemia chłopska...

W ostatnim zeszytu miesięcznika „Rok polski” podano ceną pracę dr. Franciszka Dudy p. t. „Posiadłość ziemska chłopów polskiego”, w której autor na podstawie znumerych obliczeń dochodzi do liczbowego przedstawienia stanowiska, jakie zajmuje polska własność ziemska, chłopska i szlachecka, w obrębie „ściślejszej”, t. j. etnograficznej Polski, w obrębie Litwy i Rusi, oraz w obrębie „wielkiej” t. j. historycznej Polski.

Z pracy dr. Dudy wyjmujemy następujące ostateczne liczby procentowe:

Większa własność polską w obrębie „ściślejszej” Polski stanowi okrągłe 29.19% całej powierzchni. Ściślejszej Polski; dalej okrągła 70.06 proc. całej powierzchni większej własności w Ściślejszej Polsce, a 42.58 pr. całej po-

Więści ze stolicy.

□ Bank Ludowy, w Warszawie czynione są przygotowania do założenia Banku Ludowego. Zadaniem nowej instytucji kredytowej ma być ułatwienie włościanom nabywania przez parcelację majątków ziemskich. Kapitały napływają w znacznej ilości podobno już około 360,000 rb. zgromadzone w krótkim czasie. Głównym organizatorem jest ks. Drucki-Lubecki, który założył znaczne podwaliny finansowe pod tę przedsięwzięcie bankowe.

□ Przetarte banknoty. W sklepach i cukierniach już powstają spory o przetarte banknoty polskie. Subjekci i kelnerzy nie przyjmują banknotów z rozdartymi numerami i w niektórych wypadkach już była wzywana interwencja milicji.

Z kraju

□ 20,000 koron na wdowy i sieroty. J. E. C. K. General Gubernator Lubelski Szepczycki przesłał Głównemu Komitetowi Ratunkowemu z czystego dochodu, uzyskanego z loterii dobroczynnej kwotę 20,000 koron w celu rozdzielienia jej pomiędzy wdowy i sieroty poległych w Królestwie Polskiem, także i tych, którzy pod przymusem obowiązku przeci C. i k. wojskom walczyli.

□ Z Miechowa. W Miechowie (gub. kieleckiej), staraniem miejscowego komitetu żywnościowego oraz magistratu urządzono i otwarto na użytek publiczny kuchnię obywatelską wojenną. Lokal kuchni składa się z kilku pokojów widnych, wysokich i czystych. Urządzenie skromne, ale bardzo schludne, ozdobione kwiatami polnymi. Kuchnia znalazła oznanie wśród mieszkańców i cieszy się dość liczną frekwencją.

□ Wystawa okrężna odbudowy wsi i miasteczek. Z inicjatywy polskiego Towarzystwa Krsjoznawczego łącznie z Kolem Architektów i wydziałem budowlanym R. G. O. przygotowana została wystawa projektów architektonicznych, która obsłaną będzie po miastach prowincjonalnych do oddziałów P. T. Krajoznawczego. Wystawa obejmuje 180 planów z widokami dawnych zabytków budownictwa i projektami nowych. Z dniem 1 lipca wystawa „Odbudowy wsi i miasteczek” otworzoną będzie we Włocławku skąd po dwóch tygodniach przesłaną będzie do Łowicza, a potem do Skierniewic, Piotrkowa, Częstochowy, Łodzi i Łomży.

Z Podkarpacia.

□ Już nie biją dzwony... W ubiegłym tygodniu — jak donosi „Ilustr. Kur. Codz.” — na dworzec kolejowy nowotorski zwieziono szereg dzwonów zajętych na cele wojenne; ozdobione kwiatami, szarfami lub żalobnym czarnym kirem świadczą, jak serdecznie żegnała je ludność; są dzwony ze Spiza, odprowadzane ze czcią i żalem do granic parafji. Najstarsze z nich pochodzą z XVII wieku.

Wśród ludności szerzy się podanie, że te dzwony, wiezione do przetopienia na armaty — jęczą, jak gdyby oplakiwały swą dole.

Opodatkujcie się pod hasłem „Ratujmy dzieci!”

DROBNE OGŁOSZENIA

Mieszkanie letnie
jest do odstąpienia na Mazańcu pod Olkuszem, składające się z 3 pokoi i kuchni za mk. 375. Wiadomość w Redakcji, 1248-2-1

Do sprzedania
powozy, brzości różnych fasonów, osie, resory, buksy, bandaże, koła gumowe. Zakład powozów Starososnowiecka 130. 1249-2-1

Młoda panienska
posiadająca świadectwo z ukończenia 3 klas pensji p. Rzadkiewiczowej i Podkajowej poszukuje jakiegokolwiek zajęcia w miejscu lub na wyjazd. Chętnie pragnie udzielać lekcji dzieciom. Wiadomość Administracja „Kurjera” 1250-2-1

Nadsztygar
do samodzielnego prowadzenia kopalni węgla brunatnego potrzebny od zaraz na pensję i tańtjemę. Oferty z opisem dotychczasowej działalności i kopjami świadectw uprasza się nadsyłać do Redakcji sub. „Węgiel brunatny” 1240-3-1

Uczniwa dziewczyna
znajdzie zajęcia do posług w domu albo na stałe. Wiadomość w „Kurjerze” 1225-1-3

Z powodu wyjazdu
do sprzedania, pianola instrument, przy pomocy, którego można, nie umiejąc grać wykonywać najtrudniejsze kompozycje na fortepianie, obrazy, instrumenty miernicze i meble ul. Starososnowiecka 18 wprost al. 3 Maja 3 p. W tymże domu na trzecim piętrze jest do wynajęcia lokal składający się z 8 pokoi. 980-7-1

Zgubiono
książkę żywnościową, wydaną przez kopalnię „Hr. Renard” Lucjanowi Zawadzkiemu 1254

Zgubiono
książkę żywnościową, wydaną przez kop. „Hr. Renard” na imię Nowak Franciszek II-gi. Zwrócić „Kurjer” 1257

Zaginęła
przepustka graniczna, wydana w Dąbrowie na imię Stefani Szczepkowskiej, łaskawy znalazca zechce zwrócić do redakcji „Kurjera Zagłębia” 1255

Zgubiono
kartę pobytu na imię Franczek Cleyra, wydaną przez kop. hr. Renard, znalazca raczy zwrócić „Kurjer” 1253

Urząd pośrednictwa pracy w Sosnowcu 791
ulica Dęblińska Nr. 11 (Iwangrodzka)
ma zajęcia
dla: kucharek, służących, do wszystkiego, oraz potrzebuje dziewcząt do fabryki za granicę.

Wielką ilość robotników na drogi żelazne do Królestwa Polskiego Litwy i Kurlandji zarobek marek 1,80 do 2,60 i całe utrzymanie z pomieszkaniem.
Także murarzy i robotników budowlanych i parobek do koni, oraz potrzeba 3 fryzjerów Polaków.

Tamże poszukują pracy w kraju.
szwaczki, praczki, dziewczęta do wszystkiego i do dzieci, kucharki, inżynier,

Ogłoszenie.

Do naszego rejestru handlowego działu A. dzisiaj zapisano następujące firmy:

- Nr. 301. A. Buchbinder, Będzin, właściciel: kupiec Abram Buchbinder, Będzin.
- Nr. 302. Saul Fiszer, Będzin, właściciel: kupiec Saul Fiszer, Będzin.
- Nr. 303. Szaja Stawski, Będzin, właściciel: piekarz Szaja Stawski, Będzin.
- Nr. 304. Ruchla R. Ernst, Będzin, właściciel: handlująca Ruchla Rywka Ernst, Będzin.
- Nr. 305. B. M. Kurland, Będzin, właściciel: kupiec Binem Mendel Kurland, Będzin.
- Nr. 306. Anczel Lenczner, Będzin, właściciel: kupiec Anczel Lenczner, Będzin.
- Nr. 307. Chajm Najman, Będzin, właściciel: kupiec Chajm Najman, Będzin.
- Nr. 308. Mendel Tauman, Będzin, właściciel: kupiec Mendel Tauman, Będzin.
- Nr. 309. Lewek Szajer, Będzin, właściciel: kupiec Lewek Szajer, Będzin.
- Nr. 310. Fiszel Weisbort, Będzin właściciel: handlarz Szmul Fiszel Weisbort, Będzin.
- Nr. 211. B. Selcer, Będzin, właściciel: kupiec Bendel Selcer, Będzin.
- Nr. 312. L. Spiegelman, Będzin, właściciel: księgarz Leo Spiegelman, Będzin.
- Nr. 313. Natan Borzykowski, Sosnowiec, właściciel: kupiec Nusim Dawid Borzykowski, Sosnowiec.
- Nr. 314. Chawa Steinfeld, Sosnowiec, właściciel: handlująca Chawa Steinfeld, Sosnowiec.
- Nr. 315. Wolf Wojdzislawski, Będzin, właściciel: kupiec Wolf Wojdzislawski, Będzin.
- Nr. 316. Mendel Jmerglück, Sosnowiec, właściciel: kupiec Mendel Jmerglück, Sosnowiec.
- Nr. 317. Władysław Lepecki, Będzin, właściciel: kupiec Marcin Władysław Lepecki, Będzin.
- Nr. 318. Ernst Erbe, Zawiercie, właściciel: właściciel fabryki Ernest Erbe, Zawiercie. Powierzono zupełną prokurę:
 - a) dyrektorowi fabryki Aleksandrowi Erba w Porębie.
 - b) dyrektorowi biura Rudolfowi Erbe w Zawierciu.
- Nr. 310. Gecel Bachmann, Będzin, właściciel: rzeźnik Wolf Gecel Bachmann, Będzin.
- Nr. 320. Helena magazyn magazyn konfekcji męskiej w Sosnowcu, właściciel: handlująca Helena Brzozko, Sosnowiec.
- Nr. 321. Rmara Rotenberg, Będzin, właściciel: handlująca Regina Rotenberg, Będzin.
- Nr. 322. M. L. Szwajcer, Będzin, właściciel: kupiec Lewek Moszek Szwajcer, Będzin.
- Nr. 323. L. wek Goldberg, Sosnowiec, właściciel kupiec Lewek Goldberg, Sosnowiec.
- Nr. 324. M. Nejbberg, Będzin, właściciel: kupiec Moszek Neuberger, Będzin.
- Nr. 325. Salomon L. Abramson, Będzin, właściciel: kupiec Salomon Leo Abramson, Będzin.
- Nr. 326. Ch. S. Kriegstein, Będzin, właściciel: kupiec Chaim Szaja Kriegstein, Będzin.
- Nr. 327. J. Laudon, Będzin, właściciel: handlujący piwem Jozek Laudon, Będzin.
- Nr. 328. Szaja Lewit, Będzin, właściciel: handlujący piwem Szaja Lewit, Będzin.
- Nr. 329. E. Siwek, Będzin właściciel: kupiec Efraim Siwek, Będzin.
- Nr. 330. Aron Turner, Sosnowiec, właściciel: kupiec Aron Turner, Sosnowiec.
- Nr. 331. Wolf Werdyger, Będzin, właściciel: kupiec Wolf Werdyge, Będzin.
- Nr. 332. Icek Szlama Weinsztejn, Będzin, właściciel: kupiec Icek Szlama Weinsztejn, Będzin.
- Nr. 333. S. H. Weissbeker, Będzin, właściciel: kupiec Henoeh Szaja Weissbeker, Będzin.
- Nr. 334. Herzel Wandersman, Sosnowiec, właściciel: kupiec Herzel Wandersman, Sosnowiec.
- Nr. 335. Abram Bachmejer, Sosnowiec, właściciel: kupiec Abram Bachmejer, Sosnowiec.
- Nr. 336. Mendakiewicz Antoni, Sosnowiec, właściciel: kupiec Antoni Mendakiewicz, Sosnowiec.
- Nr. 337. Józefa Mendakiewicz, Sosnowiec, właściciel: handlująca Józefa Mendakiewicz, Sosnowiec.
- Nr. 338. M. Kozłowska, magazyn galanterijny w Sosnowcu, właściciel: handlująca Marja Kozłowska, Sosnowiec. Zezwolenie męża z dnia 12 kwietnia 1917 roku.
- Nr. 339. Tobiasz Zolty, Będzin, właściciel: kupiec Tobiasz Zolty, Będzin.
- Nr. 340. Dawid Kestenberg, Sosnowiec, właściciel, kupiec Dawid Kestenberg, Sosnowiec.
- Nr. 341. S. M. Sztajer, Będzin, właściciel: kupiec Szulim Mejer Sztajer, Będzin.
- Nr. 342. J. Strvjewicz, Będzin, właściciel: piekarz Jozew Stryjewicz, Będzin.
- Nr. 343. Josef Lustiger, Będzin, właściciel: kupiec Józef Lustiger, Będzin.
- Nr. 344. Izrael Horowicz, Sosnowiec, właściciel: rzeźnik Izrael Horowicz, Sosnowiec.
- Nr. 345. Abram Kurzfeld, Sosnowiec, właściciel: rzeźnik Abram Kurzfeld, Sosnowiec.
- Nr. 346. Icek Treiman, Sosnowiec, właściciel: kupiec Icek Trajman, Sosnowiec.
- Nr. 347. Jakób Landau, Będzin, właściciel: kupiec Jakób Landau, Będzin.
- Nr. 348. H. Sztajer, Będzin, właściciel: kupiec Herzel Sztajer, Będzin.
- Nr. 349. S. Meitlis, Będzin, właściciel: kupiec Salomon Meitlis, Będzin.
- Nr. 350. M. S. Dancygier, Będzin właściciel: kupiec Samul Danziger, Będzin.

BĘDZIN, dnia 25 maja 1917 roku.

1206-1-1 **Sąd Okręgowy, Wydział 4-ty.**

Ogłoszenie.

W dniu 6-go lipca 1917 r. o godzinie 10-ej przed południem w GZICHOWIE w tartaku Sukcesorów Chila Pachtera

odbędzie się LICYTACJA

poniżej wyszczególnionych przedmiotów:

- 1. Gater duży f. Firmy Markowski i Karasiński w Warszawie.
- 1. Gater mały f. Firmy E. Hoffmannów i Ska w Wrocławiu.
- 1. Lokomobiła leżąca o sile 10 koni.
- 1. Heblarka f. Firmy „Kirchner”.

Będzin, dnia 2 lipca 1917 roku. 1252

Magistrat Będzin.